

9

martie 1957

Însăși tema de care ne vom ocupa în cele ce urmează — Goethe și teatrul — ne oferă din belșug aspecte interesante.

Se înțelege că, în primul rând, ne interesează ipostaza lui Goethe ca autor dramatic.

O primă observație surprinzătoare: poetul a cărui cea mai renumită și monumentală operă, *Faust*, este intitulată tragedia, poetul care a dăruit repertoriului vin al teatrului german, precum și literaturii universale, capodopere nepieritoare ca *Götz*, *Egmont*, *Ifigenia* și *Tasso*, acest poet nu numai că și-a tăgăduit sieși însușirile de dramaturg, în accepția curentă a noțiunii, dar a și găsit mulți critici competenți care i-au împărțit punctul de vedere.

Firește, este ceea ce ne interesează, în primul rând, este părerea proprie a lui Goethe în această privință. (...) „Nu sînt născut pentru a fi poet tragic, deoarece am o fire conciliantă; din această pricină nu-mi poate stîrni interesul un caz exclusiv tragic, care de fapt și de felul lui se cuvine să fie ireconciliabil. Și, de altfel, în această lume de o extremă platitudine, ireconciliabilul mi se pare a fi cu totul absurd.“ (...) Trebuie... să regretăm că din imboldul firii sale neobișnuite... Goethe a atenuat ulterior conceptele dramatice, juste la origine, le-a slăbit efectul sau le-a anihilat... Totuși, nenumeratele zguduiri tragice pe care ne-a fost dat să le trăim asistînd la reprezentarea pieselor goethene nu ne îngăduie să credem că Goethe ar fi dat cu desăvîrșire greș în îndelungata de autor tragic. Treptat, se încheagă în mintea noastră gîndul că în personajul lui Goethe și-a făcut apariția un nou tip de autor dramatic, care, pentru înțîia dată, depășește cadrul dramei aristotelice, și anume — creatorul conflictului lăuntric, psihologic al dramei vieții sufletești. (...) În concepția lui, avantajul formei dramatice constă, mai presus de orice, în faptul că ea permite omului să-și desfășoare în întregime viața interioară. Lupta dintre două forțe adverse,

care este un postulat al poeziei lui Aristotel, lipsește aproape cu desăvîrșire la Goethe. Totuși, o atare luptă este indispensabilă pentru crearea tensiunii... În dramele goethene nu găsim eroi care să iasă biruitori sau să cadă înfrinți luptînd împotriva unor forțe exterioare, ci numai oameni sfișiați de o luptă lăuntrică. Dar acești eroi, aparent inactivi, luptă pentru idealurile unei epoci noi, pentru idealurile viitorului, așa cum luptă Oreste pentru omnie, împotriva prejudecăților întinsecrete, crude, ale unei epoci în agonie — și ei rămîn învingători, căci viitorul nu poate fi stăvilit. Götz nu moare în luptă, ci este răpus de o boală obișnuită; dar figura lui e scaldată în lumina zorilor unui veac nou, care-i va recunoaște întreaga semnificație. În „inactivul“ Faust este simbolul măreț al spiritului omenesc, al cărui marș victorios nu poate fi oprit.

Este Goethe autor dramatic? Întreaga literatură dramatică a lumii, fără ai excepția pe tragediile grece și pe Shakespeare, nu ne poate oferi nici măcar un rînd căruia să-i fie propriu paroxismul tensiunii, atmosfera saturată de gronză și tragismul zguduitor ale scenei emecerei din *Faust*!

(...) Trebuie să recunoaștem că teatrul românesc s-a arătat destul de refractar față de dramaturgul Goethe...

Alfred Margul Sperber, „Goethe și teatrul“, „Teatrul“, nr. 3/1957, p. 20.

telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“

(Continuare din p. 53)

sceția maghiară repetă A cui e pădurea? de Elletó Jozsef, Micu cu lina de aur de Bajor Andor și Punguța cu doi bani de... cine credeți? Regizor: Anul Pál, Semne bune are anul... copiilor! ● La redacție continuă să sosească texte. Toate sînt citite

(prompt, atent și competent, credem noi!), cele bune se aleg: portofoliul, cum se zice, e dolidora, Cum condițiile obiective ne permit să publicăm doar circa douăsprezece piese pe an, oferim din prisosul nostru teatrelor aflate în căutare de piese noi, originale, unele

texte cu premise mai mult decît promițătoare: Felipsa de Mircea Marian, Investigația abia începe de Horia Tecuceanu și Cochilii de Eugen Șerbănescu. Atît, deocamdată, dar vă mai promitem. ● Intre 1 și 4 martie a avut loc la Buzău un

(Continuare în p. 96)